

Lørdag
20
Søndag
21

Ferdig på ei helg

VANSKELIGHETSGRAD:

“Du skal ha målt opp og bestilt platene, slik at du har alle materialer på plass, før du går i gang med å legge et nytt tak i løpet ei arbeidshelg.”

FØR DU GÅR I GANG

Materialer

- Lekter (her 25 x 125 mm lengder, som deles på langs til 25 x 60 mm)
- Skruer, 5 x 60 mm og 5 x 80 mm
- Plastkiler og masonittklosser
- Trapesplater av stål
- Kantbeslag
- Takfotbeslag (2 meter lange)
- Selvborende skruer, 3,8 x 35 mm
- Overlappskruer, 3,8 x 20 mm
- Takskjørt (25 x 125 mm, trykkimpregnerte)
- Hjelpelister (25 x 50 mm)

Pris

Cirka 8000 kroner for 27 m² tak inkl. takskjørt og beslag.

Spesialverktøy

- **Platesaks:** Til klipping av beslag
- **Stikksag med metallblad:** Kan brukes til både metallprofiler og plater

Lørdag 09:00

Takplater fås i et hav av farger

Flere produsenter av takplater har et stort utvalg av farger. Her er det valgt koksgrå plater, som minner om takpappens opprinnelige farge.

Det er lettere å legge stålplater over det gamle taket, enn å legge et nytt tak med takpapp.

Takplatene legges med overlapp. I sidene skal platene overlappe med en bølgetopp. I endene skal det være en overlapping på 20 cm.

Det er sprekker i takpappen på det gamle taket. Gjennomtrengning av vann skal stoppes, slik at det ikke utvikler seg til råte og sopp i carporten, som ellers er i bra stand.

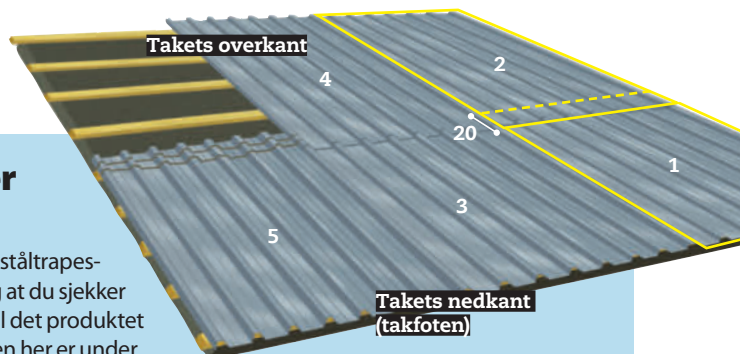

Med lekter klosset opp på kiler får vi en plan, skrånende flate, som det nye taket kan ligge på. Det skal være litt hellning på taket, slik at vannet kan renne unna.

Trapesplater av stål

Det finnes flere typer ståltrapesplater, og det er viktig at du sjekker monteringskravene til det produktet du velger. Takhellingen her er under 15 grader, og med en platetykkelse på 0,5 mm skal ikke avstanden mellom lektene være over 90 cm. På kantene skal platene overlappes på en bølgetopp.

Når hellingen er forholdsvis liten som her, skal platene overlappes med minst 20 cm i lengden, og overlappingen skal være over en lekt, og tettes med byggsilikon. Platene kan bestilles på ønsket lengde, og her kunne vi unngått å skjøte i lengden. Men vi har valgt å bruke seks mindre plater i stedet for tre store, for da blir de lettere å håndtere og rette på.

Den første trapesplaten (1) legges nederst, deretter legges platen (2) som forlenger den opp til takets overkant. De fire siste platene legges etter det samme prinsippet.

Nye plater på utett papp

Har du papp på taket som ikke er tett, kan det være en løsning å tette taket med trapesplater av stål. Det er den enkleste, og vanligvis den billigste måten for å hindre at fukt ødelegger carporten.

Taket på den aldrende carporten er bekledd med takpapp. Men taket har med årene "satt seg", så det har blitt fordypninger som regnvannet samler seg i. På disse stedene er det begynt å bli sprekker, som vannet kan trenge ned i. Undertaket virker fuktig, og det er på tide å tette taket før fukten utvikler seg til råte og sopp.

Carporten ellers er solid, og treverket like helt. Derfor velger vi å dekke til taket med ståltrapesplater, som kan legges over den gamle takpappen. Det er enklere enn å legge ny takpapp, spesielt hvis du skal sveise det. Prisen vil vanligvis være omtrent den samme for stålplater, som to lag med takpapp.

Før du kan sette i gang med å legge trapesplatene, skal det gamle takskjørtet og trekantlistene fjernes, og takpap-

pen skal fjernes omtrent 10 centimeter fra kanten i sidene.

Deretter skal du kontrollere taket for ujevnheter og bulker. Det er vanligvis en god del av dette på et eldre tak. Taket rettes opp med lekter, slik at du får en helt plan flate å montere trapesplatene på. Lektene settes fast over de eksisterende taksperrene, som ligger med en avstand på under 80 centimeter. Det passer bra når den anbefalte avstand på lektene til platene som brukes her, ikke skal overstige 90 centimeter. Det er viktig at du sjekker monteringskravene til platene du velger, før du begynner med jobben.

Målet på dette taket er 330 x 810 centimeter. Det passer da med seks stålplater, som bestilles slik at det blir en passe overlapping på platene.

Ferdig på ei helg

Lørdag 10:00

Plastkiler klosser lektene opp så de blir rette

Takplatene skal legges på lekter, som monteres opp på det gamle taket. Lektene skal være helt rette, og for få dem helt rette er oppklossing med plastkiler en bra løsning. Men du kan også klosse opp med biter av masonitt eller treverk, til akkurat det nivået du ønsker å ha taket ditt.

Lørdag 11:30

“Når du har rettet opp taket med lekter, skal du sette på et takfotbeslag langs nedre kant før du begynner å legge på takplater. Beslaget leder vannet ned i takrennen.”

Lørdag 16:00

Bruk ikke vinkelsliper

Hvis du får behov for å skjære i trapesplatene av stål, kan du bruke en stiksag med metallblad. Du må aldri bruke vinkelsliper. Det blir for høy oppvarming i snittet, og platenes rustbeskyttende overflatebehandling ødelegges.

Lørdag 16:30

Beskytt mot rust

Hvis det er riper eller skader på overflaten på platene, så mal over skadene med produsentens reparasjonsmaling for å forhindre rust.

Lørdag

Du får bruk for et brekkjern når du skal fjerne de gamle takskjørtene og trekantlistene rundt kanten av taket.

Nå skal det rives ned og gjøres klart

Takpappen har en kant opp, både foran og på begge sidene av taket. Den består av en trekantlist som ligger mot innersiden av takskjørtene. Oftest er det avsluttet med tettsittende pappspiker på takskjørtets overkant, som er dekket med et beslag eller et toppbord. Alt sammen skal fjernes. Først fjerner du beslaget eller toppbordet på begge

sider av taket. I dette tilfellet kan de ikke brukes igjen på det nye taket. Men hvis de kan brukes på nytt, så fjern dem forsiktig, for de er ganske dyre. Deretter fjerner du takskjørtet som er på siden av carporten. Det er en vurderingssak om de er bra nok til å brukes på nytt. Det er ikke mulig her. Men skal de brukes om igjen, så skal de uansett tas ned.

Forberedelse

1 Takpappen skjæres bort ca 10 cm inn fra kanten, slik at du får fjernet trekantlisten som sitter rundt hele taket. Det skal skjæres gjennom til undertaket.

2 Fjern trekantlister med spiker og rester av takpapp, gjerne i hele lengder. Når trekantlisten er fjernet, har du en jevn flate å feste lektene på.

Taket rettes opp

Stålplatene skal ikke legges direkte på den gamle takflaten, men på en rekke med nye vannrette lekter. De festes gjennom det gamle undertaket, og ned i sperrene under undertaket.

Lektene klosses opp slik at dulpene og skjevhetene på taket blir rettet opp til en plan flate før stålplatene legges ut.

Det enkleste er naturligvis å bruke ferdige taklekter fra byggmarkedet, men her sparte vi noen kroner ved å splitte noen lengder vi hadde liggende på langs.

Det er viktig at lektene plasseres rett over de gamle sperrene, slik at den nye konstruksjonen blir så sterk som mulig.

Den nye taklekten
Det gamle undertaket
Den gamle sperren

En snor hjelper deg med legge lekten rett over den gamle sperren.

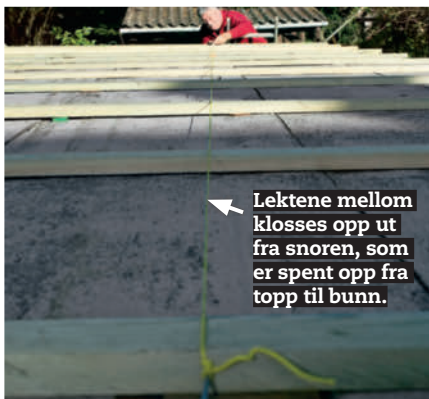
1 Fordel lektene på den gamle takflaten. De skal ligge rett over sperrene på undersiden av taket. Her rettes de inn med en snor. Lektene festes midlertidig med en skrue i hver ende.

2 Lektene på taket øverst og nederst festes først. Kloss nøye opp, slik at de ligger helt vannrett, og skru dem fast gjennom undertaket og ned i sperrene med 50 cm avstand.

Snoren styrer fallet

Når du skal plassere lektene på det gamle taket, og sikre at de ligger vannrett og lager det ønskede fallet, er en snor god å ha for å rette inn både tak og fallet etter. Husk å bruke en snor som ikke er elastisk.

Lektene mellom klosses opp ut fra snoren, som er spent opp fra topp til bunn.

3 Spenn opp en muresnor stram mellom lekten øverst og nederst. En snor i hver ende, og to til med en drøy meters mellomrom er passe på et tak som er litt over tre meter bredt, som her.

Lektene festes med skruer. Skru gjennom oppklossingene.

4 Alle lektene mellom klosses opp til de rører snorene uten å løfte dem. Deretter skrur de fast.

TIPS: For å unngå å flytte snorene, kan du løfte dem 5 mm i hver ende, og få avstand på 5 mm mellom snor og lekt over alt.

Beslag og lister

Nederst på taket skal det settes opp takfotbeslag. Det sørger for at vannet blir ledet bort fra taket og ned i en takrenne, som skal monteres senere.

Her er det nødvendig å sette opp et ekstra bord i hele takets bredde, som støtter opp takfotbeslaget, slik at det blir sittende godt fast.

På siden av carporten skal det også settes opp hjelpelister mellom lektene, fordi den gamle takflaten ikke er tykk nok til å feste det nye takskjørtet i.

Hjelpelistene er 25 x 50 millimeter, og skjæres til i riktig lengde slik at de passer mellom lektene oppover på begge sider.

Bordet som skal støtte oppunder takfotbeslaget skrur fast slik at det flukter med overkanten av lekten nederst på taket.

1 Monter takfotbeslag nederst på taket. Her skal det festes et 25 x 125 mm bord i hele takets bredde for å støtte oppunder takfotbeslaget. Fest beslaget med galvanisert pappspiker. Beslaget sikrer at regnvannet blir ledet vekk på riktig måte.

Hjelpelisten settes loddrett over kanten på uthengsbordet.

Hjelpelist
Uthengsbord
Undertak

2 Hjelpelister monteres mellom lektene på siden av taket, slik at det blir noe å feste takskjørtet til. Hjelpelistene er 25 x 50 millimeter. De festes nedenfra og opp gjennom undertaket. Når det er gjort, er du ferdig for i dag!

Lørdag
20
Søndag
21

Ferdig på ei helg

Søndag 09:00

“Det er lurt å gjøre en prøvelegging av takplatene før du begynner å skru dem fast. Da er du sikker på at de ligger riktig, og du unngår å lage hull på feil sted.”

Søndag 10:00

Byggsilikon gjør skjøtene helt tette

På alle steder hvor takplatene overlapper hverandre, skal det fuges med byggsilikon. Du får da bruk for en fugepistol, slik at det blir lett å trykke ut striper i passe størrelse. Det skal være to striper silikon på overlapping i kortendene. På sidene: en enkelt stripe på “bølgetoppen”.

Søndag 10:30

Effektive skruer

Selvborende skruer er uunnværlige til en slik jobb, da slipper du nemlig å bore skruenhull. Skruene har tetningsskiver, slik at vannet ikke siver ned i hullene. De korte overlappsskruene brukes til å skjøte to plater i en bølgetopp. De lange skruer platene fast til lektene i bølgedalene.

Søndag 17:30

Så er det fri

Da er vi nesten ferdige. For å fullføre prosjektet, skal vi sette opp en takrenne. Men det blir neste helg!

Søndag

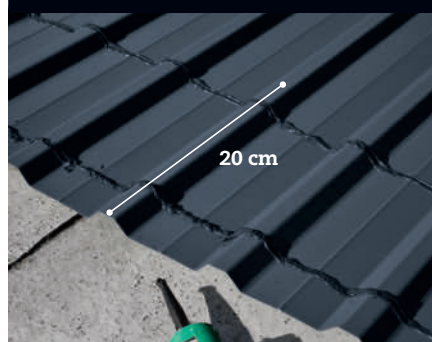
Før takplatene skrus fast, kan du gjøre en prøvelegging og sjekke med vateret om de ligger helt rett.

Platene legges på taket

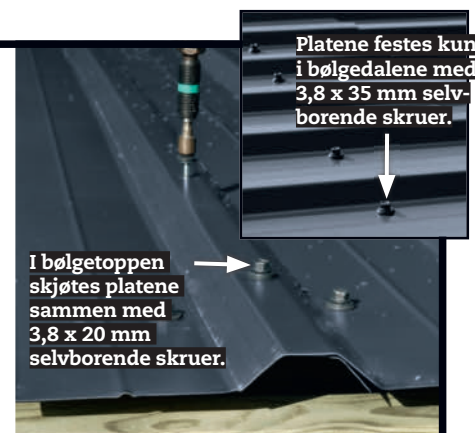
Nå kan takplatene legges og festes til lektene. Den første platen legges på plass nederst på taket, her har vi startet på høyre side. Takplatene skal stikke et par cm ut fra takfotbeslaget, slik at vannet drypper ned i takrennen. Du må passe på at platen ligger vinkelrett i forhold til nederste kant og siden av taket, og at platene tilpasses i bredden, slik

at avstanden til takskjørtet blir likt på begge sider når alle platene er lagt. Når plasseringen av den første platen er justert inn, fester du den. Den andre platen legges på den første, og skyves helt opp til overkant på taket. Platene er bestilt slik at de får en overlapping på 20 cm i lengden. På sidene skal platene overlappe med en bølgetopp.

Platene festes

1 Plateskjøtene tettes med byggsilikon. Der hvor platene skjøtes i endene, legges en stripe silikon i begge ender av overlegget, som skal være 20 cm. I skjøtene på sidene, legger du silikon på bølgetoppen på neste plate.

2 Platene skrus fast i lektene i begge ender med en skruer i hver bølgedal. På skjøten i sidene skrus de sammen i bølgetoppen med 40 cm avstand.
VIKTIG! Husk at overlapping i endene skal være støttet under av en lekt.

Nye takskjørt

Da skal nye takskjørt monteres. På denne carporten skal takskjørtet dekke en bredde på 29 cm, og vi skal da bruke tre bordbredder. Materialene er med fjær og not, slik at de festes i hverandre med en liten kant (fjær), som skal sitte i et spor (not). På den øverste rekken sages fjæren av, og på den nederste rekken sages noten av, for å få en pen avslutning.

Takskjørtet skrues fast til enden på taksperrene, samt på hjelpelistene som er montert mellom lektene.

Når takskjørtet er festet, skal det monteres kantbeslag øverst og på sidene av carporten. Beslagene hindrer vann i å komme ned bak takskjørtet, og de beskytter takskjørtet mot råte.

Takskjørtet festes med 5 x 60 mm skruer.

Takskjørtet skrues fast i taksperrenes endetre og i hjelpelistene som er satt opp mellom lektene.

1 Skru fast den øverste plankerekken. Overkanten skal flukte med takets bølgetopper (når fjæren er saget av). Legg for eksempel et vater og et par lister på taket, og la dem stikke ut over kanten. Da er det lett å se hvor bordet skal plasseres.

2 Andre og tredje rekke monteres. Fjæren på materialene festes i noten nederst på rekken som allerede er satt opp. På den nederste rekken er noten saget av, det gjør avslutningen penere.

3 Monter kantbeslag på kanten av taket, slik at takskjørtet blir rammet inn. De festes til bølgetoppene med 3,8 x 20 mm overlappskruer, og til overkanten på skjørtet med 3,8 x 35 mm selvborrende skruer.

4 Legg beslagene over hverandre i hjørnene. Kantbeslagene er her 2 m lange, og skal overlappe med 10 cm. På langsiden festes de med ca 50 cm avstand, og på endene med ca 30 cm avstand.

5 Nå er det bare maling av takskjørtet som gjenstår. De har fått grunning en gang, og nå skal de ha heldekkende trebeskyttelse to ganger.

Da er taket ferdig!
Det ser ut som en splitter ny carport, selv om det faktisk bare er tak og takskjørt som er helt nytt.

“ Stålplatene er lette å legge, når takflaten er rettet opp først. Og når første og andre plate ligger korrekt, styrer de inn resten av platene, deretter går det lynraskt å legge dem på. Vær forberedt på at platene er litt store å håndtere.

